Onderwerp: vervolg maatregelen COVID-19

Ons kenmerk: 20rv000075

Nummer:

Elst, 21 juli 2020

AAN DE RAAD

1. Voorstel

Instemmen met de volgende vervolg maatregelen COVID-19:
1. Het kwijtschelden van of tegemoetkoming verstrekken voor de huur en/of erfpacht van gemeentelijk respectievelijk niet-gemeentelijk vastgoed voor kwartaal 2 van 2020 voor sportverenigingen;
2. Het kwijtschelden van of tegemoetkoming verstrekken voor de huur en/of erfpacht van gemeentelijk respectievelijk niet-gemeentelijk vastgoed voor kwartaal 2 van 2020 voor dorpshuizen;
3. Het kwijtschelden van of tegemoetkoming verstrekken voor de huur en/of erfpacht van gemeentelijk respectievelijk niet-gemeentelijk vastgoed voor kwartaal 2 van 2020 voor bepaalde categorieën overig gemeentelijk vastgoed.

2. Inleiding

De coronacrisis treft onze samenleving in het hart. Ondanks dat steeds meer sectoren weer zijn opgestart, blijft de economische nood groot. Het kabinet en de provincie hebben daarom financiële noodregelingen getroffen om banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen, en de vitaliteit van onze economie te ondersteunen. Toch kan het nodig zijn om organisaties vanuit maatschappelijk belang door ons als gemeente (aanvullend) te steunen, waar die landelijke of provinciale regelingen niet voldoende zijn, of omdat de organisaties niet in aanmerking komen voor die steunmaatregelen.

Het college heeft op 31 maart besloten tot een aantal gemeentelijke korte termijn maatregelen ter verzachting van de effecten van de corona-crisis (20bw000157). In dat voorstel is aangekondigd dat een voorstel voor de lange termijn nog zal volgen. Daarnaast heeft het college op 7 april (20bw000184) de volgende beleidslijn vastgesteld, voor zover nu van belang:

- Laat de samenleving de landelijke regelingen zo optimaal mogelijk benutten.
- De korte termijn maatregelen toepassen.
- Inventariseren waar de noodzaak ligt tot het nemen van besluiten om de financiële gevolgen op de langere termijn te verzachten en daarbij het financieel perspectief voor de gemeente te schetsen.
- Stel voor verzachtende lange termijn maatregelen criteria op die helpen als afwegingskader voor de besluitvorming.

Daarbij is het maatschappelijk belang dat met deze maatregelen gediend wordt een leidend principe.
Het college heeft op 21 juli besloten tot een aantal gemeentelijke vervolg maatregelen ter verzachting van de effecten van de corona-crisis (20bw000295).

3. Doel en beoogd effect

In aanvulling op de landelijke en provinciale maatregelen worden met dit steunpakket de financiële effecten van de COVID-19 maatregelen verzacht voor de Overbetuwse samenleving en haar sociaal maatschappelijke instellingen.

4. Argumenten

Dit argument geldt voor besluiten 1 t/m 3.

Het is niet redelijk dat alle financiële effecten van de COVID-19 maatregelen door onze inwoners, ondernemers en organisaties zelf gedragen moeten worden.

Het afwegingskader voor deze steunmaatregelen richt zich met name op de maatschappelijke relevantie (op beleidsterrein) afgezet tegen de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemers en de vraag in hoeverre er nog aanvullende steun naast landelijke / provinciale maatregelen nodig is. Inwoners, bedrijven en organisaties die in aanmerking komen voor deze maatregelen worden in beginsel gelijk behandeld, er wordt bijvoorbeeld geen onderscheid naar inkomen, winst of vermogen gemaakt. We kiezen hiervoor omdat bijvoorbeeld wetgeving dat niet toestaat, om recht te doen aan het gelijkheidsbeginsel en vanwege de uitvoerbaarheid van de maatregelen voor de ambtelijke organisatie.

1.1 Het maatschappelijke belang van sportverenigingen[1] voor de Overbetuwse samenleving is groot, omdat bijdraagt bij aan een gezonde levensstijl, het bevordert de sociale cohesie en draagt daarmee bij aan het algemeen welzijn van onze inwoners.

Het is belangrijk dat de unieke sportinfrastructuur met een grote diversiteit aan sporten behouden blijft voor onze inwoners. Daarom is het zeer onwenselijk als sportverenigingen, vanwege de COVID-19 maatregelen, in hun voortbestaan zouden worden bedreigd. Slechts enkele verenigingen hebben gebruik kunnen maken van de TOGS-regeling die een tegemoetkoming biedt bij een inkomstenderving. Voor veel sportverenigingen is de huur de grootste kostenpost op de begroting. Vanwege de COVID-19 maatregelen mochten sportverenigingen geen sportactiviteiten aanbieden aan hun leden en zijn de gebouwen/locaties niet gebruikt. Daarom wordt een tegemoetkoming in die kosten voorgesteld.

1.2 De maatregelen hebben op alle sportverenigingen, ongeacht of zij van de gemeente of van een andere verhuurder huren, een gelijk effect, daarom wordt er geen onderscheid gemaakt naar de huur-relatie.

Niet alle sportverenigingen huren vastgoed / accommodatie van de gemeente. Omdat de effecten van de COVID-19 maatregelen iedere sportclub gelijkelijk treffen, adviseren wij de tegemoetkoming daarom ook gelijk te trekken. De sportverenigingen die niet-gemeentelijk vastgoed huren, zullen uiteraard moeten aantonen hoeveel de huur is en dat deze niet op een andere manier wordt gecompenseerd.

1.3 Kwijtschelding/tegemoetkoming huur kwartaal 2 kan worden verrekend met het Noodfonds Sport.

Eind april heeft het Rijk besloten om sportverenigingen te hulp te schieten. Er is 90 miljoen euro vrijgemaakt specifiek voor het kwijtschelden van de huren in de periode maart t/m mei (2e kwartaal). De compensatie loopt via de SPUK (specifieke uitkering voor gemeenten) en dus zijn wij als gemeente aan zet om de beschikbare bijdrage voor sportverenigingen aan te vragen. Uiterlijk 15 juli is naar verwachting duidelijk op welke wijze gemeenten een aanvraag kunnen doen voor de ‘compensatiebijdrage kwijtschelding huren sportverenigingen’. Vanaf het 3e kwartaal is sporten weer grotendeels is toegestaan, daarom is het niet nodig de maatregel voor een langere periode te nemen. Aan deze maatregel wordt de voorwaarde verbonden dat eventuele onderhuurders ook geen huur voor de genoemde periode hoeven te betalen.

[1] Onder sportvereniging wordt in dit geval verstaan: sportverenigingen die lid zijn van bonden die zijn aangesloten bij NOC*NSF en ook de beheerstichtingen/uitvoeringsorganisaties voor wat betreft de huren die zij betalen aan de gemeente. Daarnaast wordt ook de huur kwijtgescholden van horeca in gemeentelijk vastgoed ten dienste van sport. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als dorphuizen/mfc in gemeentelijk vastgoed .

2.1 De dorpshuizen[2] zijn van groot maatschappelijk belang voor de samenleving in Overbetuwe.

Het gaat hier om dorpshuis Beatrix in Slijk-Ewijk, Randwijks Hof in Randwijk, de Schakel in Oosterhout, t Kriekske in Valburg, MFC Reijersstraat (hoofdgebruik Molukse gemeen-schap) in Elst. De dorpshuizen (afgezien van het MFC in Elst) worden gerund door beheerders in dienst van een stichting (bestaande uit verenigingen en inwoners van het dorp).
Het belang van de dorpshuizen is groot, omdat dit in veel gevallen de enige plek in een dorp is waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er is de laatste jaren steeds meer be-hoefte aan kleinschalige plekken om elkaar te kunnen ontmoeten en de dorpshuizen voorzien ook in deze behoefte. Dorpshuizen zorgen voor het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners, met voorzieningen passend in het 'dagelijkse leven', dichtbij en laagdrempelig. Dorpshuizen vervullen een rol in het speerpunt kerngericht werken: de verandering van het samenspel tussen alle rollen die binnen onze maatschappij (binnen het dorp) bestaan. Hierbij gaan wij uit van meer inspraak, betrokkenheid en eigenaarschap van inwoners en (maatschappelijke) organisaties. -dorpshuizen dragen bij aan ontmoeten, informeren en inspireren en vergroten op die manier weerbaarheid van onze inwoners Daarom is het zeer onwenselijk als dorpshuizen, vanwege de COVID-19 maatregelen, in hun voortbestaan zouden worden bedreigd.
Aan deze maatregel wordt de voorwaarde verbonden dat eventuele onderhuurders ook geen huur voor de genoemde periode hoeven te betalen.

2.2 De maatregelen hebben op alle dorpshuizen, ongeacht of zij van de gemeente of van een andere verhuurder huren, een gelijk effect, daarom wordt er geen onderscheid gemaakt naar de huur-relatie.

Niet alle dorpshuizen huren (of zijn) vastgoed / accommodatie van de gemeente. Omdat de effecten van de COVID-19 maatregelen de dorpshuizen gelijkelijk treffen, adviseren wij de tegemoetkoming daarom ook gelijk te trekken. De dorpshuizen die niet-gemeentelijk vastgoed huren, zullen uiteraard moeten aantonen hoeveel de huur is en dat deze niet op een andere manier wordt gecompenseerd.

3.1 Diverse huurders van gemeentelijk vastgoed hadden gedurende de coronacrisis geen toegang tot hun gehuurde locatie

De gemeente heeft tijdens de coronacrisis diverse locaties gesloten. Gedurende deze periode konden huurders niet in hun locatie.

5. Kanttekeningen en risico's

Dit geldt voor besluiten 1 t/m 3.

1.1 *Het toepassen van deze maatregelen heeft gevolgen voor de begrotingpositie van gemeente Overbetuwe*

Zie verdere toelichting bij financiën.

1.2 Voorkomen moet worden dat de maatregelen als onrechtmatige en/of onverenigbare staatsteun worden aangemerkt.

Op grond van de tijdelijke kaderregeling voor staatsteun is de grens voor toegestane staatssteun vanwege COVID-19 maatregelen in veel gevallen opgetrokken naar €800.000,- per onderneming. Wij verwachten echter niet dat onze ondernemers of organisaties deze grens, vanwege onze maatregelen, zullen bereiken. Uiteindelijk is een onderneming zelf verantwoordelijk de grens in de gaten te houden. Mocht een onderneming alsnog de grens

[2] Onder dorpshuis wordt verstaan: Een fysieke locatie die openbaar toegankelijk is, gericht op de buurt en haar bewoners, waar bewoners op een laagdrempelige manier terecht kunnen om elkaar te ontmoeten. De kerntaak is een bijdrage leveren aan maatschappelijke activiteiten en vraagstukken in de buurt, oftewel het bijdragen aan de sociale cohesie in de buurt. Dit doet een dorpshuis door diverse activiteiten en initiatieven van en voor bewoners uit de buurt te faciliteren. Een dorpshuis wordt bestuurd vanuit een stichting. SBI-codes 88.99.3, 88.99.9, 88.10.2.

overgaan, dan kan de Europese Commissie ons opdragen de steun terug te vorderen. Voor de steun mogen alleen bedrijven in aanmerking komen die op 31 december 2019 nog niet als “onderneming in moeilijkheden” in de zin van de staatssteunregels kwalificeerden. Voor steun die maximaal €200.000,- over een periode van 3 jaar beslaat geldt de ‘de-minimis’-regeling. Steun onder deze grens kwalificeert niet als staatssteun. Ontvangers van steun van meerdere overheden zullen daarom een ‘de-minimis’-verklaring moeten invullen dat de totaal ontvangen steun niet deze grens overschrijdt.

1.3 Mogelijk worden er alsnog aanvullende landelijke of Provinciale steunmaatregelen genomen die tot verrekening van een gemeentelijke steunmaatregel leiden.

Indien er vanuit het Rijk of de Provincie maatregelen worden genomen met eenzelfde oogmerk als deze gemeentelijke maatregelen, dan zal de gemeentelijke maatregel verrekend worden. Afhankelijk van de systematiek van de landelijke of provinciale meetregel betekent dat dat de verrekening plaats vindt met betrokkene of dat wij als gemeente aanspraak maken op de landelijke of provinciale maatregel. Deze voorwaarde wordt opgenomen in de berichtgeving aan betrokkenen.

6. Financiën

	Maatregel	minder opbrengsten	extra kosten
7	Huur sportverenigingen (incl. horeca in gemeentelijk vastgoed) kwartaal 2	€ 173.362	PM
8	Huur Dorpshuizen kwartaal 2	€ 2.119	€ 13.500
9	Huur overig maatschappelijk vastgoed kwartaal 2	€ 54.801	
Totale kosten voorgestelde maatregelen		**€ 230.282**	**€ 13.500**

Zie uitgebreide tabel in de bijlage.

We gaan er vooralsnog van uit dat de kosten voor de bestrijding van het Coronavirus enerzijds en de effecten van de pandemie op de samenleving en gemeentelijke organisatie anderzijds, door de provincie dan wel het rijk vergoed zullen worden.

Om de gemeenten te helpen in het treffen van maatregelen ontvangen we van de provincie een bijdrage. We hebben inmiddels € 135.000,- ontvangen, dit betreft zogenaamd spoor 1 voor acute noodhulp en betreft de periode tot 31 juli 2020. Dit budget is inmiddels volledig besteed. Uitwerking door de provincie van spoor 2 (monitoring van de gevolgen van de crisis op de verschillende beleidsterreinen) en 3 (ondersteuning in de fase van overbrugging en herstel) volgt nog. Van rijkswege zijn er ook diverse compensatiemaatregelen, waaronder € 90 miljoen ter ondersteuning van sportverenigingen.

7. Vervolg

Planning

De maatregelen worden, nadat de raad hier een besluit over heeft genomen, per brief respectievelijk (subsidie-)besluit aan belanghebbenden bekend gemaakt.

Communicatie

Er is een persbericht (20uit14627) gemaakt waarin de vervolgmaatregelen worden toegelicht. Dit persbericht/nieuwsbericht delen wij met:
Sociale, maatschappelijke, culturele en sportieve organisaties:

- Via netwerk gemeente
- Website Corona deel
- In Het Gemeentenieuws

Participatie
De gemeente heeft input ontvangen vanuit de Overbetuwse samenleving.

Evaluatie
Een aantal effecten van de COVID-19 maatregelen zijn nog niet duidelijk en nieuwe verzachtende landelijke maatregelen worden nog uitgewerkt. Daarom is het belangrijk in gesprek te blijven met o.a. de sportorganisaties en de dorpshuizen over die effecten. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de organisaties zelf in de eerste plaats verantwoordelijk zijn om financieel gezond te blijven, en daartoe de nodige initiatieven moeten ontplooien.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. M.F.H. Knaapen	R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. 20bw000157 - Maatregelen Corona-crisis door gemeente Overbetuwe en beantwoording raadsvragen
2. 20bw000184 - Beleidslijn maatregelen coronacrisis
3. 20bw000295 - lange termijn maatregelen COVID-19
4. 20int02048 - Bijlage advies lange termijn maatregelen
5. 20bij09316 - financiële bijlage bij 20bw000295
6. 20uit14627 - Persbericht
7. 20rb000088 - Raadsbesluit

Portefeuillehouder: B.E. Faber- De Lange
De behandelend ambtenaar is S. van der Vlist. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.